

Bjørn Gabrielsen og Berit Otnes

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Statistikk om mottakerne på grunnlag av IPLOS-data for 2009

Forord

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har bedt Statistisk sentralbyrå (SSB) beskrive mottakerne av tjenesten brukerstyrt personlig assistanse (BPA) og det samlede kommunale tjenestetilbudet de mottar. Det er både ønskelig å beskrive utviklingen i ordningen over tid og hvordan BPA eventuelt skiller seg fra de andre pleie- og omsorgstjenestene.

Beskrivelsen av mottakerne tar utgangspunkt i opplysningene i IPLOS (Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk), med vekt på å fordele mottakerne etter alder, bistandsbehov og eventuelle tilleggstjenester.

Arbeidet er finansiert av Helse- og omsorgsdepartementet.

Sammendrag

Ved utgangen av 2009 mottok 2535 personer brukerstøttet personlig assistanse (BPA). Dette tilsvarer knapt 1 prosent av alle mottakere av pleie- og omsorgstjenester. Flere kvinner enn menn mottok BPA, i det 60 prosent av mottakerne var kvinner. De aller fleste mottakerne, 90 prosent, var under 67 år. Det var få BPA-mottakere som hadde lavt eller avgrenset bistandsbehov sammenliknet med brukerne av hjemmesykepleie og praktisk bistand, 21 mot 45 prosent. I gjennomsnitt mottok en BPA-bruker 32 timer per uke i brukerstøttet personlig assistanse.

Mange av BPA-brukerne har andre pleie- og omsorgstjenester i tillegg. Vel 45 prosent mottar hjemmesykepleie, 27 prosent får annen praktisk bistand, og nær 22 prosent har avlastning utenfor institusjon. Nær 14 prosent mottar omsorgslønn. Legger vi sammen alle disse tjenestene (inkludert, BPA) finner vi at BPA-brukerne mottar vel 40 timer per uke i tjenester. Aller flest timer får mottakere med omfattende bistandsbehov i alderen 18-49 år, 79 timer per uke.

Ved sammenlikning av BPA-mottakere med mottakere som ikke har BPA, har vi konsentrert oss om brukere som er under 67 år. Blant brukere under 67 år som ikke har BPA er det relativt mange, 37 prosent, med avgrenset bistandsbehov og relativt få med omfattende bistandsbehov, 17 prosent. Tilsvarende andeler for BPA-mottakere under 67 år er 22 og 26 prosent. Mottakere uten BPA under 67 får i gjennomsnitt 13 timer per uke i tjenester, mens BPA-mottakere under 67 år får i gjennomsnitt 41 timer per uke av alle typer tjenester. Mottakerne av BPA utgjør 3prosent av alle under 67 år som bruker BPA og/eller andre kjernetjenester. Andelen med BPA er lavest blant mottakere med avgrenset bistandsbehov, 1,8 prosent, og høyest blant mottakere med omfattende bistandsbehov, 4,7 prosent..

Innhold

Forord.....	3
Sammendrag.....	4
Innhold	5
1. Bakgrunn	6
2. Mottakere av brukerstyrt personlig assistent (BPA). Alder, bistandsbehov, tildelte timer og tilleggstjenester.....	6
2.1 Hva er BPA?.....	6
2.2 Sterk vekst i tallet på mottakere	6
2.2 Nærmere om brukerne	7
2.3 Mange av mottakerne har stort hjelpebehov	7
2.4 Mer enn 30 timer i uken	9
2.5 Mange brukere mottar tilleggstjenester	9
3. Sammenlikningsgruppen: Mottakere av kjernetjenester (hjemmesykepleie, praktisk bistand, avlastning utenfor institusjon og omsorgslønn) som ikke har BPA	12
Referanser	15
Vedleggstabeller.....	16
B. Brukere av BPA og eventuelle tilleggstjenester (andre kjernetjenester), alle aldersgrupper.....	18
C. Brukere av andre kjernetjenester (ikke BPA), 0 til 66 år.....	19
D. Brukere av BPA, 0 til 66 år	19
E. Brukere av BPA og/eller kjernetjenester, 0 til 66 år	20

1. Bakgrunn

Som oppfølging av konsultasjonsmøte mellom KS og regjeringen 29.4.2011 er det nedsatt en arbeidsgruppe som skal vurdere økonomiske konsekvenser for kommunene ved utvidet bruk av brukerstyrt personlig assistanse. Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet til SSB utgjør en del av grunnlaget for arbeidsgruppen.

2. Mottakere av brukerstyrt personlig assistent (BPA). Alder, bistandsbehov, tildelte timer og tilleggstjenester¹

2.1 Hva er BPA?

Brugerstyrt personlig assistanse (BPA) er en alternativ organisering av praktisk og personlig bistand for sterkt funksjonshemmede med behov for assistanse i dagliglivet. Hjelpen kan ytes både i og utenfor brukers hjem. Vanligvis opptre den som mottar assistansen som arbeidsleder, og de har selv ansvaret for å ivareta organisering og innhold for best mulig å tilpasse tjenesten i forhold til egne behov.

Målsettingen med tjenesten er at brukeren skal få et mest mulig aktivt og uavhengig liv til tross for sterk funksjonshemming. Etter hvert er kravet til at bruker må kunne opptre som arbeidsleder, tonet ned (St.prp. nr. 60), og det åpnes for at ordningen også kan anvendes for personer som ikke kan ivareta brukerstyringen selv.

Den enkelte kommune har ansvaret for tildeling av tjenesten og fatter enkeltvedtak om hvor mye assistanse vedkommende trenger. Tjenesten brukerstyrt personlig assistanse er særskilt nevnt i sosialtjenesteloven, og dette innebærer at den enkelte kommune plikter å tilby ordningen. Hittil har dette imidlertid ikke definert BPA som en rettighet for personer med bistandsbehov.

Tjenesten ytes normalt utenfor institusjon og fungerer i stedet for tradisjonell praktisk bistand som en del av hjemmetjenestene i kommunen. Selv om det relativt sett er få brukere av brukerstyrt personlig assistanse, er tjenesten svært viktig for de brukerne som mottar den, og fremstår ofte som en forutsetning for at disse kan leve et mest mulig aktivt og uavhengig liv. I notatet ser vi nærmere på brukere av tjenesten brukerstyrt personlig assistanse, deres behov for bistand og hvor mye tjenester som tildeles.

2.2 Sterk vekst i tallet på mottakere

I de ti siste årene har det vært en kontinuerlig vekst i mottakere av brukerstyrt personlig assistanse, fra nær 700 i 2000 til mer enn 2 500 i 2009 (se tabell 2.1). Samtidig som antallet mottakere av tradisjonell praktisk hjelp fra kommunen går ned, øker dermed mottakere av brukerstyrt personlig assistanse. Sammenlignet med antall mottakere av praktisk bistand øker andelen av disse som mottar brukerstyrt personlig assistanse, fra omkring 0,5 prosent i 2000 til 2,4 prosent i 2009.

¹ Dette kapitlet bygger i stor grad på Bjørn Gabrielsens artikkel i Samfunnsspeilet nr. 2/2011: "Flere med brukerstyrt personlig assistent".

Tabell 2.1. Antall mottakere av brukerstyrt personlig assistanse, etter alder. 2000-2009

	I alt	0-66 år	67 år og over
2000	680	..	..
2001	816	..	..
2002	1 022	..	..
2003	1 142	..	..
2004	1 357	..	..
2005	1 833	1 706	127
2006	2 045	1 886	159
2007 ¹	2 023	1 886	137
2008	2 280	2 111	169
2009 ²	2 535	2 340	195

¹ Brudd i tidsserie.

² Foreløpige tall.

Kilde: KOSTRA (2000-2006), IPLOS (2007-2009).

2.2 Nærmere om brukerne

Ved utgangen av 2009 var det mer enn 265 000 mottakere av pleie- og omsorgstjenester. Bare i underkant av 1 prosent av disse, eller i alt 2535 personer, hadde brukerstyrt personlig assistanse.

Det var først fra og med 2005 at Statistisk sentralbyrå (SSB) begynte å hente inn oppgaver over brukere av brukerstyrt personlig assistanse etter alder. Andelen yngre brukere, personer under 67 år, har holdt seg relativt konstant de siste fem årene. Tjenesten har i dag form av først og fremst å være et tilbud til yngre brukere – bare hver tiende mottaker er over 67 år, og nesten tre av fem brukere er under 50 år.

Andelen av brukerne som er under 18 år, er også noe høyere for denne tjenesten sammenlignet med alle landets mottakere av pleie- og omsorgstjenester. Det er en større andel kvinner (60 prosent) enn menn (40 prosent) blant brukerne. Kvinneandelen øker med stigende alder. Blant brukere under 18 år er imidlertid andelen menn høyest. Forholdet mellom alder og kjønn er det samme som for andre brukere av kommunenes pleie- og omsorgstjenester.

Tabell 2.2. Antall mottakere av brukerstyrt personlig assistanse, etter alder og kjønn. 2009. Foreløpige tall

	I alt	Kvinner	Menn
I alt	2 535	1 485	1 050
0-17 år	196	73	123
18-49 år	1 303	765	538
50-66 år	841	521	320
67-74 år	128	78	50
75-79 år	37	24	13
80 år og eldre	30	24	6

Kilde: IPLOS.

2.3 Mange av mottakerne har stort hjelpebehov

Brukerstyrt personlig assistanse er en tjeneste der brukeren selv har kontroll med tjenestene som gis. Det er en målsetting at brukeren aktivt går inn og styrer hvordan tjenesten ytes. Dette forutsetter langt på vei at mottaker av tjenesten klarer å administrere og styre tjenesten på egne vegne. For at tjenesten skal kunne utnyttes best mulig blir det viktig at mottakeren klarer å formidle egne behov til assistenten. En ville derfor forvente at personer som er sterkt funksjonshemmet, men som likevel har

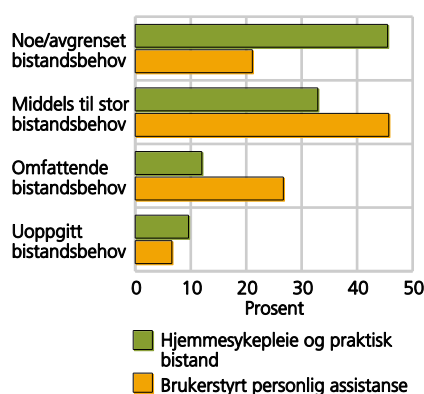
ressurser til å styre egen hverdag, utgjør en vesentlig del av mottakerne av disse tjenestene. Dette gjenspeiler seg i registreringer av bistandsbehov for brukergruppen.

Bistandsbehov

I IPLOS måles brukerens behov for personbistand for 17 ulike aktiviteter i dagliglivet. For å kunne gjøre resultater mulige å tolke beregnes gjennomsnitt, gruppevis og totalt, basert på 15 av disse aktivitetene. Modell og metode for disse beregningene er nærmere drøftet i egen SSB rapport (2010).

Brakerstyrt personlig assistanse er en omfattende tjeneste der antallet timer som tildeles den enkelte bruker, er relativt stort. Siden tjenester innenfor sektoren i utgangspunktet tildeles etter brukernes behov for hjelp, vil det forventes at personer som mottar BPA-tjenester, har et større behov for hjelp enn en gjennomsnittlig bruker av hjemmetjenester for øvrig. Statistikken over bistandsbehov gjenspeiler dette. Mens 45 prosent av mottakerne av hjemmetjenester klassifiseres med lavt samlet hjelpebehov, gjelder dette kun 21 prosent av mottakerne av BPA (se figur 1).

Figur 2.1. Mottakere av brukerstyrt personlig assistanse og hjemmesykepleie/praktisk bistand etter bistandsbehov. 2009. Prosent. Foreløpige tall

Kilde: IPLOS.

Brakerstyrt personlig assistanse var opprinnelig tiltenkt sterkt fysisk funksjonshemmede brukere som samtidig også har ressurser til å styre innholdet i tjenesten i forhold til egne behov. En vil dermed forvente at disse tjenestebrukerne skårer med omfattende behov for bistand på fysiske funksjoner samtidig som de ikke har store behov for bistand knyttet mål for kognitiv svikt. Tallene bekrefter dette ved at mindre enn 7 prosent av disse brukerne havner i «omfattende bistandsbehov» når det gjelder kognitiv svikt. Tilsvarende tall for «sosial fungering» er 12 prosent.

Tabell 2.3. Mottakere av brukerstyrt personlig assistanse etter grupper av bistandsbehov. 2009. Foreløpige tall.

	I alt	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
		Prosent			
Husholdsfunksjoner	2 535	13,1	26,8	52,9	7,2
Ivareta egen helsetilstand	2 535	37,2	28,8	26,8	7,2
Egenomsorg	2 535	37,9	22,5	32,9	6,7
Sosial fungering	2 535	66,4	15,1	11,7	6,8
Kognitiv svikt	2 535	74,2	12,2	6,7	6,9

Kilde: IPLOS.

Dersom en sammenligner med alle brukere av hjemmesykepleie og praktisk bistand, som er tildelt tilnærmet samme tjenesteomfang som mottakere av BPA, er andelen personer med nedsatt kognitiv og sosial fungering langt høyere. Dette bekrefter langt på vei at brukere av brukerstyrt personlig assistanse i hovedsak er en ung gruppe mennesker hvor relativt sterke fysiske funksjonshemninger er den dominerende faktoren bak tjenestene som mottas.

2.4 Mer enn 30 timer i uken

En gjennomsnittsbruker ble i 2009 tildelt om lag 32 timer uken i brukerstyrt personlig assistanse. Tjenesteomfanget måles som den tiden brukeren har en eller flere tjenesteytere til stede. Som forventet er det en klar sammenheng mellom hjelpebehovet den enkelte har, og hvor mange timer som tildeles brukerne. De som har et omfattende hjelpebehov, tildeles i gjennomsnitt tilsvarende nesten 50 timer i uken. Dette er mer enn tre ganger så mye som brukere i gruppen med lavest bistandsbehov får.

Brukere i aldersgruppen 18-49 år tildeles mer tjenester enn andre aldersgrupper. Dette gjelder for alle som har et eller annet bistandsbehov. Dette henger trolig sammen med at ulike aldersgrupper har ulike behov knyttet til livsutfoldelse, og at aktivitetene en ønsker å delta på, er forskjellige på ulike alderstrinn. Trolig er det også en sammenheng med at ulike tjenester brukes forskjellig avhengig av alder. For de eldste brukerne vil for eksempel innskriving på institusjon være et viktig alternativ i tjenesteytingen til brukere med omfattende behov for hjelp. Dette er normalt ikke regnet som et egnet alternativ for yngre brukergrupper.

Tallene viser at barn i alderen 0-17 år med noe/avgrenset bistandsbehov mottar mer brukerstyrt personlig assistanse enn andre grupper med tilsvarende skår på bistandsbehov. Dette kan ha sammenheng med generelle problemer knyttet til registrering av bistandsbehov for de yngste brukerne. At spredningen i tildelte timer i uken er mindre for barn enn for aldersgruppen 18-49 år, må også sees i sammenheng med at barnets foreldre og skole ofte vil være viktige bidragsytere i bistanden som gis til brukere i denne aldersgruppen. Dette kan være med på å begrense tidsrommet brukeren har behov for brukerstyrt personlig assistanse. Den relativt høye andelen av brukere i denne aldersgruppen, som også har pårørende som mottar omsorgslønn, kan være med på å styrke denne antakelsen.

Tabell 2.4. Gjennomsnittlig antall timer i uken til brukerstyrt personlig assistanse, etter bistandsbehov og alder på bruker. Direkte tid til bruker ifølge vedtak. 2009. Foreløpige tall

	I alt	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt	32,0	14,7	30,7	48,9	29,2
0-17 år	29,9	20,5	24,8	37,0	19,8
18-49 år	37,5	15,4	36,3	63,5	33,6
50-66 år	26,3	13,2	26,3	38,2	24,4
67-79 år	23,6	12,3	19,0	37,0	:
80 år og eldre	12,8	:	12,9	14,8	:

Kilde: IPLOS.

2.5 Mange brukere mottar tilleggstjenester

Mange mottakere har sammensatte behov og vil derfor måtte ha hjelp utover det den enkelte assistent kan bidra med. Tabell 2.5 viser i hvilken utstrekning det gis supplerende tjenester i tillegg til brukerstyrt personlig assistanse.

Tabell 2.5. Mottakere av brukerstyrt personlig assistanse som mottar andre tjenester til hjemmeboende, etter type tjeneste. 2009. Antall, prosent og timer per uke. Foreløpige tall

	Antall mottakere	I prosent av mottakere av BPA	Gjennomsnittlig antall timer i uken
Praktisk bistand: daglige gjøremål	634	25,0	6,2
Praktisk bistand - opplæring: daglige gjøremål	83	3,3	21,3
Dagsenter	119	4,7	16,2
Matombringing	99	3,9	.
Trygghetsalarm	754	29,7	.
Avlastning utenfor institusjon	127	5,0	21,7
Støttekontakt	308	12,1	4,9
Omsorgslønn	316	12,5	13,6
Hjemmesykepleie	1 153	45,5	12,2
Rehabilitering utenfor institusjon	335	13,2	.
Dagopphold	16	0,6	10,1

. Tall kan ikke forekomme

Kilde: IPLOS.

Brakerstyrt personlig assistanse er definert som praktisk bistand, og mange mottakere har i tillegg behov for helsefaglig behandling og oppfølging. Det er ikke noe krav om at assistenten som yter brukerstyrt personlig assistanse, skal være helsefaglig utdannet. 45 prosent av mottakerne av BPA mottar hjemmesykepleie i tillegg, og hjemmesykepleie er dermed den tjenesten flest brukere får som et supplement til brukerstyrt assistanse. I gjennomsnitt får mottakerne av BPA om lag 12 timer per uke med hjemmesykepleie.

Fordi brukerstyrt personlig assistanse ikke er en døgnkontinuerlig tjeneste, tilbys trygghetsalarm. Nærmere 30 prosent av BPA-brukere har trygghetsalarm. I tillegg gis det også ordinær praktisk bistand til om lag 25 prosent av brukerne. Trolig dreier dette seg ofte om hjelp knyttet til huslige aktiviteter som renhold av bolig og lignende. Mange kommuner har organisert dette som egne tjenester. Da kan det være mest effektivt at dette organiseres som et ledd i kommunenes øvrige tjenestetilbud. Særlig vil dette være naturlig dersom brukere er tilknyttet kommunale boliger hvor renhold inngår som en del av tjenestene knyttet til boligene. I gjennomsnitt får mottakerne av BPA om lag 6 timer per uke i ordinær praktisk bistand.

Det er relativt få, vel 3 prosent, av mottakerne av BPA som får praktisk bistand i form av opplæring i daglige gjøremål. Til gjengjeld får de det gjelder tildelt ganske mange timer, vel 21 timer per uke i gjennomsnitt.

Avlastning utenfor institusjon er også en tjeneste til relativt få BPA-brukere, som hver får i gjennomsnitt nesten 22 timer per uke. Omsorgslønn mottas av nær 13 prosent av alle mottakere av BPA, og gis med nær 14 timer per uke i gjennomsnitt

Tildeling av praktisk bistand til mottakere av brukerstyrt personlig assistanse reiser ofte spørsmål om dette ytes fordi det ikke er tildelt tilstrekkelig mengde brukerstyrt personlig assistanse. Analyse av slike problemstillinger krever mer utredning, og det er nødvendig med informasjon hentet direkte fra brukere og tjenesteytere i tillegg til IPLOS.

Det er store forskjeller i hvordan tilleggstjenestene fordeler seg mellom ulike aldersgrupper. For barn i alderen 0-18 år er avlastning og omsorgslønn vanlige tilleggstjenester. Barn som mottar flere tjenester enn brukerstyrt personlig assistanse, utgjør mindre enn en tiendedel av disse, men likevel utgjør de

mer enn halvparten av alle som samtidig også mottar avlastning. Tilsvarende utgjør de mer enn en fjerdedel av dem som også mottar omsorgslønn. Trygghetsalarm, annen praktisk bistand og hjemmesykepleie ser derimot ut til å bli viktigere tjenester jo eldre brukeren er.

Tabell 2.5 viser hvor mange timer per uke brukerne av BPA i alt har fått tildelt når en også regner med kjernetjeneste som de har mottatt i tillegg til BPA. Kjernetjenester betyr her hjemmesykepleie, praktisk bistand utenom BPA, avlastning og omsorgslønn (?).

Tabell 2.6. Gjennomsnittlig antall timer i uken til BPA og andre kjernetjenester for brukere med BPA, etter alder og bistanndsbehov. 2009. Timer per uke

	Timer/uken: BPA og kjernetjenester				
	Alle brukere	Noe/avgrenset bistanndsbehov	Middels til stort bistanndsbehov	Omfattende bistanndsbehov	Uoppgitt bistanndsbehov
I alt	40,5	16,9	37,5	66,2	32,8
0-17 år	46,2	27,6	40,8	57,2	32,6
18-49 år	44,6	17,7	41,7	79,1	36,1
50-66 år	35,2	14,6	34,0	56,7	26,3
67 år og eldre	31,5	13,5	25,4	50,8	23,6

Kilde: IPLOS.

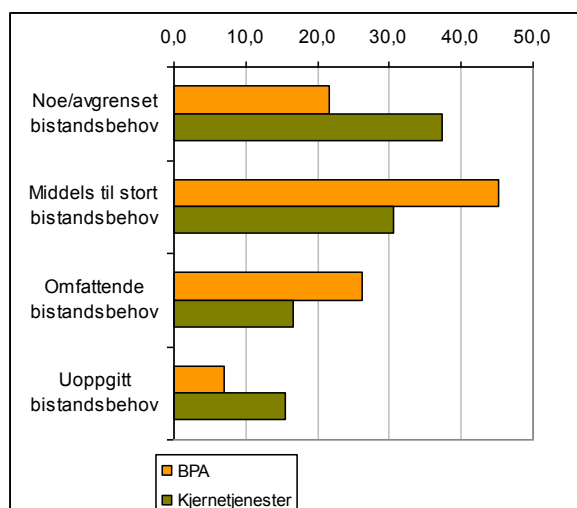
Sammenliknet med tabell 2.3 ser vi at når en legger sammen BPA og kjernetjenester som BPA-mottakerne får (se tabell 2.5), øker antall timer per uke med nesten 9 timer, fra 32 til 40,5 timer. BPA-brukerne får samlet sett tjenester som tilsvarer 27 prosent mer enn hvis vi bare ser på BPA-timene deres. Det er særlig de med omfattende bistanndsbehov som får mye av tilleggstjenester, i gjennomsnitt 17 tilleggstimer per uke. En gjennomsnittlig BPA-bruker med omfattende bistanndsbehov i den mest aktive aldersgruppen, 18-49 år, får tildelt i alt nesten 80 timer per uke i hjelp.

3. Sammenlikningsgruppen: Mottakere av kjernetjenester (hjemmesykepleie, praktisk bistand, avlastning utenfor institusjon og omsorgslønn) som ikke har BPA

Når vi skal sammenlikne brukere av BPA med brukere som mottar andre kjernetjenester, kan det være grunn til å holde utenfor brukere som er 67 år og eldre. Denne aldersgruppen utgjør en stor andel av alle som mottar kjernetjenester, over 60 prosent, men bare 10 prosent av de som har brukerstyrt personlig assistent. I alt er det om lag 74 500 personer under 67 år som har kjernetjenester utenom BPA. I denne gruppen er det forholdsvis mange med avgrenset bistandsbehov (37 prosent) og forholdsvis få med omfattende bistandsbehov (17 prosent), sammenliknet med mottakere av BPA under 67 år, der 22 prosent har avgrenset bistandsbehov og 26 prosent har omfattende bistandsbehov, se figur 3.1.

Figur 3.1 viser bistandsbehov for mottakere under 67 år med BPA og kjernetjenester. Figuren gir omtrent samme bilde som figur 2.1, som viser bistandsbehov for mottakere i *alle aldersgrupper* av hjemmesykepleie og praktisk bistand sammenliknet med alle BPA-mottakerne. Det ser ut til at forskjellen mellom brukere av kjernetjenester og brukere av BPA er noe mindre når vi holder de eldre utenfor: Blant brukere av hjemmesykepleie og praktisk bistand i alle aldre er det 12 prosent som har omfattende bistandsbehov og 26 prosent blant BPA-brukere, en differanse på 14 prosent, mens blant brukere under 67 år har, som vi så ovenfor, nesten 17 prosent av kjernetjenestebrukerne omfattende bistandsbehov og vel 26 prosent av BPA-brukerne, en differanse på 10 prosent. Det kan se ut til at ”yngre” brukere generelt har mer omfattende bistandsbehov enn brukere som er 67 år og eldre.

Figur 3.1. Mottakere 0-66 år av brukerstyrt personlig assistanse og kjernetjenester etter bistandsbehov. 2009. Prosent. Foreløpige tall

Kilde: IPLOS.

Mottakere av BPA og kjernetjenester under 67 får som vist i tabell 2.5 i gjennomsnitt langt flere timer per uke enn eldre mottakere. I gjennomsnitt får brukere av BPA under 67 år vel 41 timer per uke til BPA og kjernetjenester. Siden det er så få eldre BPA-brukere, øker ikke gjennomsnittlig antall timer per uke så mye når de eldre holdes utenfor.

Tabell 3.1. Personer under 67 år som mottar kjernetjenester, men som *ikke* har BPA. 2009. Timer per uke til kjernetjenester

	Timer/uken: Kjernetjenester				
	Alle brukere	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt	13,3	3,2	10,0	43,7	8,2
0-17 år	18,3	13,1	17,1	24,7	18,0
18-49 år	14,8	2,6	10,5	54,0	6,9
50-66 år	9,5	1,9	7,1	38,5	4,1

Kilde: IPLOS.

Både blant brukere av BPA og brukere av andre kjernetjenester er det sammenheng mellom alder og tildelte timer, slik at de yngste (0-17 år) får mer hjelp enn de som er i aldersgruppen 18-49, og de i aldersgruppen 50-66 år får minst hjelp i gjennomsnitt. Men blant de som har omfattende bistandsbehov, er det mottakere i aldersgruppen 18-49 år som får mest hjelp. Dette er trolig den aldersgruppen som er yrkesaktive i størst grad, og har behov for hjelp til å være i en jobb. Blant de som har omfattende bistandsbehov får de som kun har kjernetjenester 44 timer per uke (2. 6), mens de som har BPA og kjernetjenester får 68 timer per uke.

Tabell 3.2 Personer under 67 år med BPA. 2009. Timer per uke til BPA og andre kjernetjenester

	Timer/uken: BPA og kjernetjenester				
	I alt	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt 0-66 år	41,3	17,1	38,7	67,7	33,1
0-17 år	46,2	27,6	40,8	57,2	32,6
18-49 år	44,6	17,7	41,7	79,1	36,1
50-66 år	35,2	14,6	34,0	56,7	26,3

Brukerne av BPA under 67 år får i gjennomsnitt 33 timer per uke i form av brukerstyrt personlig assistanse (tildelte timer hos bruker). Noen av disse får i tillegg andre (kjerne)tjenester, slik at de i alt får vel 41 timer per uke i gjennomsnitt. Brukere av kjernetjenester som ikke har BPA får i snitt vel 13 timer per uke. Brukere av BPA får altså langt flere timer tildelt enn brukere som bare har andre kjernetjenester, selv når de har avgrenset eller middels bistandsbehov. En nærmere analyse av de enkelte dimensjonene av bistandsbehovet vil trolig vise at mottakere kan være sterkt avhengige av bistand på én dimensjon, selv om de i gjennomsnitt for alle dimensjoner kommer ut med avgrenset eller moderat bistandsbehov. En slik analyse har det ikke vært mulig å finne tid til innen rammene for dette oppdraget.

Tabell 3.3. Andel som har BPA av alle mottakere av kjernetjenester. 2009. Prosent

	I alt	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt 0-66 år	3,0	1,8	4,4	4,7	1,4
0-17 år	2,1	1,4	1,7	4,1	1,0
18-49 år	3,3	2,0	4,9	4,7	1,5
50-66 år	3,0	1,6	4,7	5,1	1,4

Kilde: IPLOS.

Av alle under 67 år som mottar kjernetjenester, alene eller i kombinasjon med BPA, er det en andel på 3 prosent som har brukerstyrt personlig assistent, se tabell 3.3. Det er en klar sammenheng mellom

bistandsbehov og om man får BPA, i det under 2 prosent av alle med avgrenset bistandsbehov mottar BPA, mot nesten 5 prosent blant de med omfattende bistandsbehov. Uavhengig av alder og bistandsbehov er BPA en tjeneste for et lite mindretall av alle som mottar pleie- og omsorgstjenester.

Referanser

Gabrielsen, Bjørn (2011): Pleie- og omsorgstjenester til personer med nedsatt funksjonsevne: Flere med brukerstyrt personlig assistent, *Samfunnsspeilet* 2, 2011, Statistisk sentralbyrå.

Gabrielsen, Bjørn mfl. (2008): *Individbasert statistikk for pleie- og omsorgstjenesten i kommunene (IPLOS). Foreløpige resultater fra arbeidet med IPLOS-data for 2007*, Notater 42/2008, Statistisk sentralbyrå.

Vedleggstabeller

A. Brukere av BPA, alle aldersgrupper

Tabell A. Mottakere av BPA og tildelte timer per uke til BPA, etter alder og bistandsbehov

Absolutte tall					
	Alle brukere	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt	2535	534	1158	676	167
0-17 år	196	31	48	97	20
18-49 år	1303	294	606	305	98
50-66 år	841	180	403	213	45
67 år og eldre	195	29	101	61	4

Prosent					
	Alle brukere	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt	100	21,1	45,7	26,7	6,6
0-17 år	100	15,8	24,5	49,5	10,2
18-49 år	100	22,6	46,5	23,4	7,5
50-66 år	100	21,4	47,9	25,3	5,4
67 år og eldre	100	14,9	51,8	31,3	2,1

Timer per uke til BPA					
I alt	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov	
I alt	32,0	14,7	30,7	48,9	29,2
0-17 år	29,9	20,5	24,8	37,0	19,8
18-49 år	37,5	15,4	36,3	63,5	33,6
50-66 år	26,3	13,2	26,3	38,2	24,4
67 år og eldre	22,0	11,8	17,9	34,4	22,0

B. Brukere av BPA og eventuelle tilleggstenester (andre kjernetjenester), alle aldersgrupper

Tabell B. Mottakere av BPA og tildelte timer til BPA og andre kjernetjenester, etter alder og bistandsbehov

Absolutte tall					
	Alle brukere	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt	2424	517	1118	648	141
0-17 år	183	29	46	92	16
18-49 år	1233	283	578	288	84
50-66 år	817	178	393	209	37
67 år og eldre	191	27	101	59	4
Prosent					
	Alle brukere	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt	100	21,3	46,1	26,7	5,8
0-17 år	100	15,8	25,1	50,3	8,7
18-49 år	100	23,0	46,9	23,4	6,8
50-66 år	100	21,8	48,1	25,6	4,5
67 år og eldre	100	14,1	52,9	30,9	2,1
Timer per uke, BPA og andre kjernetjenester					
	Alle brukere	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt	40,5	16,9	37,5	66,2	32,8
0-17 år	46,2	27,6	40,8	57,2	32,6
18-49 år	44,6	17,7	41,7	79,1	36,1
50-66 år	35,2	14,6	34,0	56,7	26,3
67 år og eldre	31,5	13,5	25,4	50,8	23,6

C. Brukere av andre kjernetjenester (ikke BPA), 0 til 66 år

Tabell C. Mottakere av kjernetjenester under 67 år som ikke har BPA, etter alder og bistandsbehov

Alder	Absolutte tall				
	I alt	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt 0-66 år	74477	27833	22771	12358	11515
0-17 år	9254	2233	2842	2256	1923
18-49 år	38478	14263	11681	6134	6400
50-66 år	26745	11337	8248	3968	3192
Alder	Prosent				
	I alt	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt 0-66 år	100	37,4	30,6	16,6	15,5
0-17 år	100	24,1	30,7	24,4	20,8
18-49 år	100	37,1	30,4	15,9	16,6
50-66 år	100	42,4	30,8	14,8	11,9
Alder	Timer/uken: Kjernetjenester				
	I alt	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt 0-66 år	13,3	3,2	10,0	43,7	8,2
0-17 år	18,3	13,1	17,1	24,7	18,0
18-49 år	14,8	2,6	10,5	54,0	6,9
50-66 år	9,5	1,9	7,1	38,5	4,1

D. Brukere av BPA, 0 til 66 år

Tabell D. Mottakere av BPA under 67 år og tildelte timer til BPA, etter alder og bistandsbehov

Alder	Absolutte tall				
	I alt	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt 0-66 år	2340	505	1057	615	163
0-17 år	196	31	48	97	20
18-49 år	1303	294	606	305	98
50-66 år	841	180	403	213	45
Alder	Prosent				
	I alt	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt 0-66 år	100	22,1	45,8	25,9	6,1
0-17 år	100	15,6	24,6	50,8	8,9
18-49 år	100	23,3	47,2	22,8	6,7
50-66 år	100	21,9	48,5	25,1	4,6
Alder	Timer per uke til BPA				
	I alt	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt 0-66 år	32,8	14,9	31,9	50,3	29,4
0-17 år	29,9	20,5	24,8	37,0	19,8
18-49 år	37,5	15,4	36,3	63,5	33,6
50-66 år	26,3	13,2	26,3	38,2	24,4

E. Brukere av BPA og/eller kjernetjenester, 0 til 66 år

Tabell E. Brukere av BPA og tildelte timer til BPA og andre kjernetjenester, etter alder og bistandsbehov

Alle mottakere under 67 år					
Alder	Alle med kjernetjenester og/eller BPA				
	I alt	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt 0-66 år	2233	490	1017	589	137
0-17 år	183	29	46	92	16
18-49 år	1233	283	578	288	84
50-66 år	817	178	393	209	37
Alder	Prosent				
	I alt	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt 0-66 år	100	21,9	45,5	26,4	6,1
0-17 år	100	15,8	25,1	50,3	8,7
18-49 år	100	23,0	46,9	23,4	6,8
50-66 år	100	21,8	48,1	25,6	4,5
Timer/uken: BPA og kjernetjenester					
Alder	I alt	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
I alt 0-66 år	41,3	17,1	38,7	67,7	33,1
0-17 år	46,2	27,6	40,8	57,2	32,6
18-49 år	44,6	17,7	41,7	79,1	36,1
50-66 år	35,2	14,6	34,0	56,7	26,3